

RIZIV

Dienst voor uitkeringen

**Deeltijdse werkhervatting met toestemming van
de adviserend geneesheren bij
arbeidsongeschikte gerechtigden**

Werknemersregeling

4 juni 2012

I. Inleiding

In deze studie wordt een analyse gemaakt van de arbeidsongeschikte werknemers die met toestemming van de adviserend geneesheer een deeltijdse activiteit hebben aangevat. De studie wordt uitgevoerd op gans de populatie uitkeringsgerechtigden en gaat over de periode 2009 en 2010.

Na een periode van arbeidsongeschiktheid is het voor de meeste sociaal verzekerden mogelijk om zonder problemen hun vroegere werkzaamheden te hervatten. Voor een aantal uitkeringsgerechtigden is dit echter niet zo evident. Sommigen kunnen hun uitgeoefende activiteit niet onmiddellijk voor de volle honderd procent hervatten. In de Belgische ziekteverzekering wordt voor die gevallen de mogelijkheid voorzien om gedeeltelijk het werk te hervatten. Deze deeltijdse activiteit zal in heel wat gevallen een opstap zijn naar een voltijdse tewerkstelling in het beroep dat voorheen werd uitgeoefend. In een aantal andere gevallen zal de deeltijdse werkhervatting het hoogst haalbare blijven.

De studie heeft tot doel enig onderzoek te verrichten met betrekking tot de deeltijdse activiteit. Het aantal uitkeringsgerechtigden die gebruik maken van de mogelijkheid om deeltijds te werken wordt per verzekeringsinstelling in kaart gebracht. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt naar leeftijd, sociale stand, geslacht en regio. Voor de toelatingen die in de periode van invaliditeit worden gegeven, wordt de link gelegd met de ziektegroepen die aan de basis liggen van het intrede in invaliditeit.

Alhoewel de gedeeltelijke werkhervatting bij arbeidsongeschikte werknemers niet noodzakelijk een opstap naar een volledige tewerkstelling dient in te houden, wordt nagegaan hoeveel arbeidsongeschikte gerechtigden na een periode van deeltijdse werkhervatting, opnieuw volledig het werk hebben hervat. Hierbij wordt nagegaan of de leeftijd, de sociale stand, het geslacht, de termijn die verloopt tussen het begin van de arbeidsongeschiktheid, de duur van de toegelaten activiteit en het verlenen van een toestemming alsook het volume aan toegelaten arbeid hierop enige invloed uitoefenen. Bestaat er met andere woorden een ideale mix van diverse variabelen die, eens aanwezig, de kans inzake werkhervatting gevoelig verhogen.

De duur van de toestemming wordt geanalyseerd. Het aantal toestemmingen die worden gegeven voor een onbepaalde duur, die bijgevolg de periode van de erkenning van de arbeidsongeschiktheid overschrijden, worden eveneens in kaart gebracht.

Artikel 100,§2 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, bepaalt dat een toegelaten arbeid slechts mogelijk is op voorwaarde dat de sociaal verzekerde, van een geneeskundig oogpunt uit, een vermindering van zijn vermogen van ten minste 50 pct. behoudt. In deze studie zal nagegaan worden of bovenvermelde bepaling als gevolg heeft dat op het terrein de deeltijdse werkhervatting beperkt blijft tot een maximale tewerkstelling van 50%.

De toelatingen die werden gegeven in het kader van vrijwilligerswerk alsook de niet toegelaten activiteit worden in twee afzonderlijke hoofdstukken besproken.

Vooreerst wordt een hoofdstuk gewijd aan de wettelijke bepalingen inzake toegelaten arbeid.

II. Toelatingen in het kader van artikel 100, §2 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994

A. Wettelijke bepalingen

Op grond van artikel 100, §2 van de gecoördineerde wet mag een arbeidsongeschikt erkende gerechtigde na een voorafgaande toestemming van de adviserend geneesheer van het ziekenfonds een activiteit hervatten, op voorwaarde dat hij op medisch vlak een vermindering van zijn vermogen behoudt van minstens 50% (artikel 100, §2 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994).

De activiteit moet verenigbaar zijn met de aandoening van betrokkene (artikel 230, §2 van het Koninklijk Besluit van 3 juli 1996 tot uitvoering van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994)

De adviserend geneesheer oordeelt over welke arbeid de betrokkene mag hervatten en het werkvolume. In principe moet de betrokkene door de adviserend geneesheer opnieuw opgeroepen worden voor een geneeskundig onderzoek 6 maanden na de hervatting van de toegelaten activiteit, maar dit mag ook op een latere datum als de gegevens in het medisch dossier van de betrokkene dit mogelijk maken.

Krachtens artikel 230 van het Koninklijk Besluit van 3 juli 1996 worden de uitkeringen die een betrokkene ontvangt eventueel verminderd in functie van de hoogte van zijn beroepsinkomen uit de toegelaten activiteit. Daarbij wordt het inkomen volgens bepaalde inkomensschijven (percentage) in mindering gebracht van het bedrag van de uitkering die de betrokkene ontvangt indien hij geen activiteit zou hebben hervat. In het kader van de inspanningen die worden geleverd in het "back to work" plan, werd vanaf 1 januari 2012 de cumulregel tussen uitkeringen en het loon uit een toegelaten activiteit aantrekkelijker gemaakt. Zo wordt het bedrag van het in werkdagen gewaardeerde beroepsinkomen slechts in aanmerking genomen ten belope van het volgende percentage, bepaald per inkomensschijf:

- eerste schijf van 11,8278 EUR: 0 pct.
- tweede schijf van 7,0967 EUR: 20 pct.
- derde schijf van 7,0967 EUR: 50 pct.
- vierde schijf hoger dan het totaal van de vorige schijven : 75 pct.

Het bedrag van de inkomensschijven wordt bovendien gekoppeld aan het spilindexcijfer 103,14 van kracht op 1 juni 1999 (basis 1996 = 100).

B. Analyse van het cijfermateriaal

De gedeeltelijke werkhervatting met voorafgaande toestemming van de adviserend geneesheer werd onderzocht bij de populatie van alle arbeidsongeschikte erkende gerechtigden bij alle ziekenfondsen in de periode van 1.1.2009 tot en met 31.12.2010. De gegevens werden langs elektronische weg aangeleverd aan het RIZIV door de verzekeringsinstellingen en betreffen zowel de toestemmingen in de periode van primaire arbeidsongeschiktheid als in invaliditeit. Het RIZIV heeft een maximale inspanning gedaan op het vlak van de kwaliteitscontrole van de door de verzekeringsinstellingen aangeleverd cijfermateriaal.

1. Aantal arbeidsongeschikten die in de loop van 2009 en 2010 een deeltijdse activiteit hebben uitgeoefend

In deze statistiek worden alle arbeidsongeschikte gerechtigden opgenomen die gedurende het jaar 2009 en 2010 minimaal één dag een toegelaten activiteit hebben uitgeoefend.

VI	2009	2010
LCM	16.824	20.240
LNZ	1.407	1.510
NVSM	8.141	9.360
LLM	2.085	2.204
LOZ	5.436	5.911
HZIV	68	116
Totaal	33.961	39.341

Het aantal gerechtigden die in 2010 een deeltijdse activiteit hebben uitgevoerd is met 15,84% toegenomen.

2. Aantal arbeidsongeschikte gerechtigden die op 31.12.2009 en 2010 een deeltijdse activiteit uitoefenen

A. Aantal lopende toelatingen op 31 december per lansbond, sociale stand en geslacht

Op 31.12.2009 oefenden 22.844 arbeidsongeschikte gerechtigden een deeltijdse activiteit uit. In 2010 is dit aantal gestegen tot 26.656 of een stijging met 16,69%.

Op het totaal aantal toelatingen dd. 31.12.2010 wordt 28,35% uitgeoefend door arbeiders mannen. Bij de mannelijke bedienden ligt dit percentage op 11,78%. Bij vrouwen zijn het vooral de bedienden die een deeltijdse activiteit uitoefenen (34,85%). Vrouwelijke arbeiders vertegenwoordigen 25,02% van het totaal aantal toelatingen. De reden ligt uiteraard in het feit dat er veel meer vrouwelijke bedienden zijn dan arbeiders. Dit is niet het geval bij de mannelijke populatie waar er meer arbeiders zijn dan bedienden. Globaal werken er op 31.12.2010 meer arbeiders (53,37%) dan bedienden (46,63%) deeltijds.

Naar geslacht zijn er duidelijk meer vrouwen die deeltijds werken dan mannen. Eind 2010 werd 59,87% van de 26.656 toelatingen uitgevoerd door vrouwen. Bij de mannen slechts 40,13%.

31-12-2009						
VI	AM	AV	BM	BV	totaal	%
LCM	3.507	2.883	1.502	4.178	12.070	52,84%
LNZ	242	207	96	297	842	3,69%
NVSM	1.800	1.641	400	1.463	5.304	23,22%
LLM	483	346	111	380	1.320	5,78%
LOZ	672	671	505	1.418	3.266	14,30%
HZIV	17	5	4	16	42	0,18%
Totaal	6.721	5.753	2.618	7.752	22.844	100%
%	29,42%	25,18%	11,46%	33,93%	100%	
Sociale stand	A: 54,60%		B: 45,39%			
Geslacht	M: 40,88%		V: 59,11%			

31-12-2010						
VI	AM	AV	BM	BV	totaal	%
LCM	4.102	3.470	1.876	5.247	14.695	55,13%
LNZ	235	233	105	327	900	3,38%
NVSM	1.978	1.863	451	1.701	5.993	22,48%
LLM	485	360	131	400	1.376	5,16%
LOZ	736	734	567	1.598	3.635	13,64%

HZIV	21	10	9	17	57	0,21%
Totaal	7.557	6.670	3.139	9.290	26.656	100%
%	28,35%	25,02%	11,78%	34,85%	100%	
Sociale stand	A :53,37%		B : 46,63%			
Geslacht	M: 40,13%		V: 59,87%			

B. Aantal lopende toelatingen op 31 december per lansbond, opgesplitst tussen toelatingen in primaire ongeschiktheid of in invaliditeitsperiode.

De meeste toestemmingen tot het uitoefenen van een deeltijdse activiteit worden toegestaan in de periode van primaire arbeidsongeschiktheid. 55,18% van de nog actieve toelatingen op 31.12.2010 werden gegeven in het eerste jaar van arbeidsongeschiktheid. De overige toelatingen (44,82%) vonden plaats op een tijdstip dat de arbeidsongeschikten reeds in invaliditeit waren getreden.

VI	2009			2010		
	primair	invaliditeit	totaal	primair	invaliditeit	totaal
LCM	7.029	5.041	12.070	8.797	5.898	14.695
LNМ	295	547	842	372	528	900
NVSM	2.731	2.573	5.304	3.248	2.745	5.993
LLM	472	848	1.320	530	846	1.376
LOZ	1.499	1.767	3.266	1.740	1.895	3.635
HZIV	16	26	42	22	35	57
Totaal	12.042	10.802	22.844	14.709	11.947	26.656
%	52,71%	47,29%	100,00%	55,18%	44,82%	100,00%

C. Aantal lopende toelatingen per sociale stand, leeftijdsgroep en geslacht op 31 december per leeftijdsgroep

Gedeeltelijke werkhervatting komt vooral voor bij arbeidsongeschikte gerechtigden van middelbare leeftijd en ouder. Deze vaststelling geldt onafhankelijk van sociale stand of geslacht.

Van de gerechtigden die een deeltijdse activiteit uitoefenen zijn er in 2010 76,07 % ouder dan 40 jaar.

31-12-2009												
	- 19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totaal
AM	3	88	260	423	607	993	1.340	1.373	1.099	532	3	6.721
AV	1	59	233	392	684	1.009	1.249	1.165	720	240	1	5.753
BM	0	17	92	168	240	323	481	521	513	261	2	2.618
BV	0	71	369	706	964	1.361	1.715	1.404	888	272	2	7.752
Tot	4	235	954	1.689	2.495	3.686	4.785	4.463	3.220	1.305	8	22.844

AM	0,04%	1,31%	3,87%	6,29%	9,03%	14,77%	19,94%	20,43%	16,35%	7,92%	0,04%	100%
AV	0,02%	1,03%	4,05%	6,81%	11,89%	17,54%	21,71%	20,25%	12,52%	4,17%	0,02%	100%
BM	0,00%	0,65%	3,51%	6,42%	9,17%	12,34%	18,37%	19,90%	19,60%	9,97%	0,08%	100%
BV	0,00%	0,92%	4,76%	9,11%	12,44%	17,56%	22,12%	18,11%	11,46%	3,51%	0,03%	100%
Tot	0,02%	1,03%	4,18%	7,39%	10,92%	16,14%	20,95%	19,54%	14,10%	5,71%	0,04%	100%

31-12-2010												
	- 19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totaal
AM	4	107	270	506	674	1.082	1.483	1.606	1.217	598	10	7.557
AV	0	72	246	479	794	1.117	1.471	1.329	868	288	6	6.670
BM	0	24	116	203	311	362	570	638	586	320	9	3.139
BV	0	95	435	870	1.171	1.593	1.974	1.689	1.090	368	5	9.290
Tot	4	298	1.067	2.058	2.950	4.154	5.498	5.262	3.761	1.574	30	26.656

AM	0,05%	1,42%	3,57%	6,70%	8,92%	14,32%	19,62%	21,25%	16,10%	7,91%	0,13%	100%
----	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	---------------	--------	-------	-------	-------------

AV	0,00%	1,08%	3,69%	7,18%	11,90%	16,75%	22,05%	19,93%	13,01%	4,32%	0,09%	100%
BM	0,00%	0,76%	3,70%	6,47%	9,91%	11,53%	18,16%	20,32%	18,67%	10,19%	0,29%	100%
BV	0,00%	1,02%	4,68%	9,36%	12,60%	17,15%	21,25%	18,18%	11,73%	3,96%	0,05%	100%
Tot	0,02%	1,12%	4,00%	7,72%	11,07%	15,58%	20,63%	19,74%	14,11%	5,90%	0,11%	100%

D. Aantal lopende toelatingen op 31 december per gewest

In absolute termen worden de meeste toelatingen voor het uitoefenen van een deeltijdse activiteit gegeven in Vlaanderen (70% in 2010). Wallonië en Brussel vertegenwoordigen respectievelijk 25 % en 5 %.

	31.12.2009		31.12.2010	
Brussel	1.194	5%	1.362	5%
Vlaanderen	15.976	70%	18.575	70%
Wallonië	5.600	25%	6.637	25%
Onbekend	74	0%	82	0%
Totaal	22.844	100%	26.656	100%

E. Aantal lopende toelatingen op 31 december per ziektegroep, sociale stand en geslacht in de invaliditeitsperiode

Het leggen van een verband tussen de ziektegroepen en de toegelaten activiteit is enkel mogelijk in de periode van invaliditeit. Het ontbreken van individuele gegevens en van de medische code, laat niet toe deze oefening uit te voeren in de periode van primaire arbeidsongeschiktheid.

Uit onderstaande tabellen kan worden afgeleid dat de meest voorkomende ziektegroepen met name ziektegroep 5 en 13 niet zo goed scoren op het vlak van het aantal toelatingen tot deeltijdse activiteit. Voor ziektegroep 5 oefent 7,77% van het totaal aantal invaliden een deeltijdse activiteit uit. Ziektegroep 13 scoort met 7,36 % nog minder goed. Het totaal percentage invaliden die een deeltijdse arbeid uitoefenen in 2010 bedraagt 8,73%.

2009

ZG	AM			AV			BM			BV			TOT		
	Inv	toel	%	Inv	toel	%	Inv	toel	%	Inv	toel	%	Inv	toel	%
1	998	52	5,21%	580	24	4,14%	219	21	9,59%	334	66	19,76%	2.131	163	7,65%
2	4.132	291	7,04%	5.676	534	9,41%	1.038	202	19,46%	4.257	1.029	24,17%	15.103	2.056	13,61%
3	2.574	98	3,81%	1.783	75	4,21%	428	54	12,62%	813	87	10,70%	5.598	314	5,61%
4	115	12	10,43%	180	5	2,78%	25	6	24,00%	93	19	20,43%	413	42	10,17%
5	28.514	2.110	7,40%	28.646	1.619	5,65%	7.478	631	8,44%	18.609	1.834	9,86%	83.247	6.194	7,44%
6	5.743	339	5,90%	4.574	243	5,31%	1.309	176	13,45%	3.257	484	14,86%	14.883	1.242	8,35%
7	10.786	486	4,51%	4.304	206	4,79%	2.164	279	12,89%	2.173	295	13,58%	19.427	1.266	6,52%
8	3.012	63	2,09%	1.776	40	2,25%	303	30	9,90%	578	45	7,79%	5.669	178	3,14%
9	2.560	130	5,08%	2.042	112	5,48%	451	42	9,31%	1.194	163	13,65%	6.247	447	7,16%
10	749	69	9,21%	748	33	4,41%	144	27	18,75%	401	55	13,72%	2.042	184	9,01%
11	0	1		366	14	3,83%	0			157	11	7,01%	523	26	4,97%
12	496	26	5,24%	498	25	5,02%	87	15	17,24%	239	23	9,62%	1.320	89	6,74%
13	28.677	1.488	5,19%	23.965	1.337	5,58%	2.718	286	10,52%	9.786	1.307	13,36%	65.146	4.418	6,78%
14	607	57	9,39%	596	39	6,54%	81	18	22,22%	293	54	18,43%	1.577	168	10,65%
15	0	0		12	1		0			7			19	1	5,26%
16	2.135	112	5,25%	1.670	105	6,29%	403	65	16,13%	1.052	135	12,83%	5.260	417	7,93%
17	9.512	576	6,06%	3.910	201	5,14%	1.210	168	13,88%	1.906	243	12,75%	16.538	1.188	7,18%
?	35	112		18	125		3	90		10	247		66	574	
TOT	100.645	6.022	5,98%	81.344	4.738	5,82%	18.061	2.110	11,68%	45.159	6.097	13,50%	245.209	18.967	7,74%

2010

ZG	AM			AV			BM			BV			TOT		
	Inv	toel	%	Inv	toel	%	Inv	toel	%	Inv	toel	%	Inv	toel	%
1	1.032	55	5,33%	617	29	4,70%	230	31	13,48%	338	78	23,08%	2.217	193	8,71%
2	4.310	354	8,21%	6.024	626	10,39%	1.063	229	21,54%	4.686	1.226	26,16%	16.083	2.435	15,14%
3	2.638	109	4,13%	1.821	81	4,45%	437	54	12,36%	837	89	10,63%	5.733	333	5,81%
4	108	14	12,96%	196	12	6,12%	28	5	17,86%	101	25	24,75%	433	56	12,93%
5	30.038	2.267	7,55%	30.565	1.745	5,71%	7.875	751	9,54%	20.057	2.114	10,54%	88.535	6.877	7,77%
6	5.890	361	6,13%	4.786	264	5,52%	1.356	190	14,01%	3.480	548	15,75%	15.512	1.363	8,79%
7	10.834	526	4,86%	4.332	214	4,94%	2.149	292	13,59%	2.256	335	14,85%	19.571	1.367	6,98%
8	2.990	66	2,21%	1.786	47	2,63%	308	29	9,42%	605	54	8,93%	5.689	196	3,45%
9	2.578	148	5,74%	2.110	125	5,92%	488	50	10,25%	1.228	199	16,21%	6.404	522	8,15%
10	765	80	10,46%	778	34	4,37%	151	33	21,85%	416	67	16,11%	2.110	214	10,14%
11	0	1		335	14	4,18%	0			146	9	6,16%	481	24	4,99%
12	505	32	6,34%	532	25	4,70%	88	14	15,91%	250	34	13,60%	1.375	105	7,64%
13	29.756	1.667	5,60%	26.080	1.569	6,02%	2.913	311	10,68%	10.834	1.577	14,56%	69.583	5.124	7,36%
14	606	64	10,56%	602	43	7,14%	89	19	21,35%	305	56	18,36%	1.602	182	11,36%
15	0			12	1	8,33%	0			7	2	28,57%	19	3	15,79%
16	2.102	110	5,23%	1.732	107	6,18%	409	66	16,14%	1.184	158	13,34%	5.427	441	8,13%
17	9.685	625	6,45%	4.110	245	5,96%	1.253	196	15,64%	2.032	276	13,58%	17.080	1.342	7,86%
?	39	305		22	373		9	295		11	757		81	1.730	
TOT	103.876	6.784	6,53%	86.440	5.554	6,43%	18.846	2.565	13,61%	48.773	7.604	15,59%	257.935	22.507	8,73%

Omschrijving van de ziektegroepen

1 Besmettelijke en parasitaire ziekten
2 Gezwollen
3 Endocriene, voedings-en stofwisselingsziekten
4 Ziekten van het bloed en bloedvormende organen
5 Psychische stoornissen
6 Ziekten van het zenuwstelsel en de zintuigen
7 Ziekten van het hartvaatstelsel
8 Ziekten van de ademhalingswegen
9 Ziekten van het spijsverteringsstelsel
10 Ziekten van het urogenitaalsysteem
11 Complicaties van zwangerschap, bevalling en kraambed
12 Ziekten van de huid en de celweefsels
13 Ziekten van het bewegingsstelsel en het bindweefsel
14 Congenitale afwijkingen
15 Aandoeningen met oorsprong in de perinatale periode
16 Symptomen en onvolledig omschreven ziektebeelden
17 Ongevalsletsels en vergiftigingen

Uit onderstaande cijfermateriaal (jaar 2010) kan worden afgeleid, dat de groep van psychische stoornissen die deeltijds aan de slag is, ondervetegenwoordigd is in verhouding tot het aantal invaliden die aan deze ziekten lijden. Het aantal invaliden die tot ziektegroep 5 behoort, bedraagt 34,32% daar waar zij slechts 30,55% van het totaal aantal toelatingen vertegenwoordigt. Vooral bij de bedienden valt het op dat relatief weinig invaliden de stap naar deeltijds werk zetten. Mannelijke bedienden die lijden aan ziektegroep 5 vertegenwoordigen 41,79% van het aantal invaliden daar waar zij in het totaal van het aantal toelatingen slechts 29,28% vertegenwoordigen. Bij vrouwelijke bedienden belopen de percentages respectievelijk 41,12 en 27,80%. Bij arbeiders liggen de verhoudingen duidelijk anders. Het aandeel van de mannelijke arbeiders in het totaal aantal toelatingen ligt voor ziektegroep 5 zelfs hoger dan hun aandeel in totaal van het aantal invaliden. Bedienden met ernstige mentale, psychische en/of psychiatrische problemen, gecombineerd met sociale problemen, zijn moeilijker toeleidbaar naar het hervatten van hun activiteit. Zoals verder in deze studie zal blijken, is de kans op herval en terugkeer naar volledige arbeidsongeschiktheid

binnen deze ziektegroep ook groter.

Eenzelfde vaststelling kan worden gemaakt voor de ziektegroep 13 - Ziekten van het bewegingsstelsel en het bindweefsel. Het aandeel van toegelaten activiteit ligt voor alle categorieën (AM, AV, BM en BV) lager dan hun aandeel in het totaal van het aantal invaliden. Ook de hart-en vaatziekten (ziektegroep 7) doen het wat dat betreft niet echt goed.

Voor oncologie (ziektegroep 2: gezwellen) kan worden vastgesteld dat het aandeel van deze ziektegroep als oorzaak van invaliditeit (6,24%) beduidend lager ligt dan het aandeel in de totaliteit van de toegelaten activiteit (10,82%).

Dienstjaar 2010

ZG	AM		AV		BM		BV		TOT	
	Inv	toel	Inv	toel	Inv	toel	Inv	toel	Inv	toel
1	0,99%	0,81%	0,71%	0,52%	1,22%	1,21%	0,69%	1,03%	0,86%	0,86%
2	4,15%	5,22%	6,97%	11,27%	5,64%	8,93%	9,61%	16,12%	6,24%	10,82%
3	2,54%	1,61%	2,11%	1,46%	2,32%	2,11%	1,72%	1,17%	2,22%	1,48%
4	0,10%	0,21%	0,23%	0,22%	0,15%	0,19%	0,21%	0,33%	0,17%	0,25%
5	28,92%	33,42%	35,36%	31,42%	41,79%	29,28%	41,12%	27,80%	34,32%	30,55%
6	5,67%	5,32%	5,54%	4,75%	7,20%	7,41%	7,14%	7,21%	6,01%	6,06%
7	10,43%	7,75%	5,01%	3,85%	11,40%	11,38%	4,63%	4,41%	7,59%	6,07%
8	2,88%	0,97%	2,07%	0,85%	1,63%	1,13%	1,24%	0,71%	2,21%	0,87%
9	2,48%	2,18%	2,44%	2,25%	2,59%	1,95%	2,52%	2,62%	2,48%	2,32%
10	0,74%	1,18%	0,90%	0,61%	0,80%	1,29%	0,85%	0,88%	0,82%	0,95%
11	0,00%	0,01%	0,39%	0,25%	0,00%	0,00%	0,30%	0,12%	0,19%	0,11%
12	0,49%	0,47%	0,62%	0,45%	0,47%	0,55%	0,51%	0,45%	0,53%	0,47%
13	28,65%	24,57%	30,17%	28,25%	15,46%	12,12%	22,21%	20,74%	26,98%	22,77%
14	0,58%	0,94%	0,70%	0,77%	0,47%	0,74%	0,63%	0,74%	0,62%	0,81%
15	0,00%	0,00%	0,01%	0,02%	0,00%	0,00%	0,01%	0,03%	0,01%	0,01%
16	2,02%	1,62%	2,00%	1,93%	2,17%	2,57%	2,43%	2,08%	2,10%	1,96%
17	9,32%	9,21%	4,75%	4,41%	6,65%	7,64%	4,17%	3,63%	6,62%	5,96%
?	0,04%	4,50%	0,03%	6,72%	0,05%	11,50%	0,02%	9,96%	0,03%	7,69%
TOT	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

F. Aantal toelatingen gegeven met een looptijd van onbepaalde duur

De adviserend geneesheren kunnen de arbeidsongeschikte gerechtigden een toelating voor het uitvoeren van een deeltijdse activiteit geven die onbeperkt is in de tijd. Uit onderstaande cijfers blijkt dat van deze mogelijkheid veelvuldig gebruik wordt gemaakt. Van zij die nog actief waren op 31.12.2010, hebben 45,63 % in de periode van primaire arbeidongeschiktheid een toelating met een looptijd van onbepaalde duur bekomen. In invaliditeit hebben 70,33% van de toelatingen geen einddatum.

	2009			2010		
	prim.	inv.	tot.	prim.	inv.	tot.
toelatingen einddatum onbepaald	1.545	12.009	13.554	1.893	16.855	18.748
totaal aantal toelatingen	3.877	18.967	22.844	4.149	22.507	26.656
	39,85%	63,32%	59,33%	45,63%	74,89%	70,33%

Het geven van een toelating zonder einddatum is moeilijk verdedigbaar. Zoals later zal blijken, is een opvolging van de deeltijdse activiteit door de adviserend geneesheer van groot belang zeker in de eerste twee jaar van arbeidsongeschiktheid. Het geven van een niet in de tijd gelimiteerde toelating voor een gerechtigde die minder dan één jaar arbeidsongeschikt erkend is, staat haaks op dat principe. Zonder een regelmatige en kwaliteitsvolle controle op de deeltijdse arbeid vergroot trouwens ook het risico dat tewerkstellingsvallen worden gecreëerd. De combinatie van werken en het ontvangen van een uitkering is in een aantal gevallen financieel zeer aantrekkelijk, waardoor de motivatie om uit de deeltijdse activiteit te stappen mogelijk vermindert (zie ook nota BU nr. 2011/85).

Bij het einde van de erkenning van de arbeidsongeschiktheid, ook als dat zich in de periode van invaliditeit bevindt, is het nuttig met de arbeidsongeschikte gerechtigde te spreken over zijn deeltijdse activiteit. Dit is een ideaal evaluatiemoment om de mogelijkheden in te schatten tot het al of niet verder zetten van de deeltijdse activiteit. Sommige gerechtigden zijn mogelijks met hun activiteit gestopt zonder dat de adviserend geneesheer hiervan op de hoogte was. De gezondheidstoestand van anderen is mogelijks verbeterd zodat een opstap naar tewerkstelling opnieuw kan worden overwogen.

De toelating tot het uitoefenen van een deeltijdse activiteit wordt, op grond van de geciteerde argumenten, best beperkt tot de datum van erkenning van de arbeidsongeschiktheid.

3. Intredes

A. Intredes per landsbond en per sociale stand en geslacht

In 2009 en 2010 hebben respectievelijk 15.963 en 17.823 arbeidsongeschikte gerechtigden een deeltijdse activiteit aangevat. Het aantal intredes is in 2010 gestegen met 11,65%.

Naar geslacht zijn het in 2009 en 2010 vooral vrouwen die starten met een deeltijdse activiteit. De vrouwelijke bedienden nemen iets minder dan 40% van de totale nieuwe intredes voor hun rekening.

2009

VI	AM	AV	BM	BV	TOT
LCM	1.765	1.767	1.130	3.205	7.867
LNM	176	184	92	305	757
NVSM	919	1.130	380	1.290	3.719
LLM	256	298	98	310	962
LOZ	441	543	437	1.189	2.610
HZIV	17	15	2	14	48
totaal	3.574	3.937	2.139	6.313	15.963
%	22,39%	24,66%	13,40%	39,55%	100%

2010

VI	AM	AV	BM	BV	TOT
LCM	2.027	2.031	1.223	3.438	8.719
LNM	159	174	115	317	765
NVSM	1.094	1.352	420	1.529	4.395
LLM	274	284	114	318	990

LOZ	491	553	447	1.387	2.878
HZIV	22	22	11	21	76
totaal	4.067	4.416	2.330	7.010	17.823
%	22,82%	24,78%	13,07%	39,33%	100%

B. Intredes per landsbond en ziekteperiode

2009	prim.ongesch.			invaliden		
	toel.	gevallen	%	toel.	30/06/2009	%
LCM	5.946	158.601	3,75%	1.921	88.932	2,16%
LNМ	493	14.820	3,33%	264	10.328	2,56%
NVSM	2.720	147.289	1,85%	999	87.673	1,14%
LLM	658	20.807	3,16%	304	16.158	1,88%
LOZ	1.967	47.356	4,15%	643	34.619	1,86%
HZIV	30	2.775	1,08%	18	1.511	1,19%
tot	11.814	391.648	3,02%	4.149	239.221	1,73%

2010	prim.ongesch.			invaliden		
	toel.	gevallen	%	toel.	30/06/2010	%
LCM	6.587	160.209	4,11%	2.132	92.887	2,30%
LNМ	568	15.335	3,70%	197	11.053	1,78%
NVSM	3.367	150.528	2,24%	1.028	92.458	1,11%
LLM	711	20.938	3,40%	279	16.756	1,67%
LOZ	2.182	49.249	4,43%	696	37.250	1,87%
HZIV	52	2.816	1,85%	24	1.571	1,53%
tot	13.467	399.075	3,37%	4.356	251.975	1,73%

In 2010 zijn er in de periode van primaire arbeidsongeschiktheid 13.467 arbeidsongeschikte gerechtigden een deeltijdse activiteit begonnen. In verhouding tot het aantal gevallen in primaire arbeidsongeschiktheid gaat het hier om 3,37%. Het aantal intredes in invaliditeit ligt met 4.356 gevoelig lager. In verhouding tot de populatie invaliden start 1,73% een deeltijdse activiteit.

Meer dan 75% van zij die deeltijds werk aanvatten, doen dat in de periode van primaire arbeidsongeschiktheid. De overige treden in het systeem in wanneer zij reeds invalide zijn

C. Intredes per gewest

Met iets meer dan 70% situeren de meeste intredes zich in Vlaanderen. Wallonië neemt 23 tot 24 % van de intredes voor zijn rekening. Het aandeel van Brussel ligt iets boven de 4%.

	2009		2010	
Brussel	700	4,39%	830	4,66%
Vlaanderen	11380	71,29%	12648	70,96%
Wallonië	3818	23,92%	4287	24,05%
Onbekend	65	0,41%	58	0,33%
TOT	15963	100,00%	17823	100,00%

D. Intredes per landsbond en per leeftijdsgroep

VI	Loontrekkenden 2009											
	leeftijdscategorie											Totaal
	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	
LCM	13	285	758	962	1.116	1.376	1.524	1.117	576	140	0	7.867
LNLM	1	17	57	70	109	134	148	130	77	14	0	757
NVSM	4	111	293	388	587	725	749	526	273	63	0	3.719
LLM	2	25	74	118	128	167	204	144	78	22	0	962
LOZ	2	68	196	298	406	473	518	383	210	56	0	2.610
HZIV	0	1	3	5	14	4	9	9	2	1	0	48
totaal	22	507	1.381	1.841	2.360	2.879	3.152	2.309	1.216	296	0	15.963

De meeste intredes doen zich voor bij arbeidsongeschikte gerechtigden van middelbare leeftijd. Meer dan 52 % van de gerechtigden beginnen met hun deeltijdse activiteit tussen 40 en 54 jaar.

VI	Loontrekkenden 2010											
	leeftijdscategorie											Totaal
	- 19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	
LCM	10	304	826	1.027	1.286	1.454	1.703	1.300	648	161	0	8.719
LNLM	1	14	51	80	105	134	153	118	84	25	0	765
NVSM	5	99	351	558	666	826	836	634	340	80	0	4.395
LLM	1	29	68	118	132	160	214	166	78	24	0	990
LOZ	1	65	184	355	450	514	597	418	234	59	1	2.878
HZIV	0	1	5	8	11	11	14	17	8	1	0	76
totaal	18	512	1.485	2.146	2.650	3.099	3.517	2.653	1.392	350	1	17.823

2010												
LB	leeftijdscategorie											
	- 19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totaal
LCM	0,11%	3,49%	9,47%	11,78%	14,75%	16,68%	19,53%	14,91%	7,43%	1,85%	0,00%	100%
LNМ	0,13%	1,83%	6,67%	10,46%	13,73%	17,52%	20,00%	15,42%	10,98%	3,27%	0,00%	100%
NVSM	0,11%	2,25%	7,99%	12,70%	15,15%	18,79%	19,02%	14,43%	7,74%	1,82%	0,00%	100%
LLM	0,10%	2,93%	6,87%	11,92%	13,33%	16,16%	21,62%	16,77%	7,88%	2,42%	0,00%	100%
LOZ	0,03%	2,26%	6,39%	12,33%	15,64%	17,86%	20,74%	14,52%	8,13%	2,05%	0,03%	100%
HZIV	0,00%	1,32%	6,58%	10,53%	14,47%	14,47%	18,42%	22,37%	10,53%	1,32%	0,00%	100%
totaal	0,10%	2,87%	8,33%	12,04%	14,87%	17,39%	19,73%	14,89%	7,81%	1,96%	0,01%	100%

E. Intredes volgens ziektegroep

Het leggen van een verband tussen de ziektegroepen en de toegelaten activiteit is enkel mogelijk in de periode van invaliditeit. Het ontbreken van individuele gegevens en van de medische code, laat niet toe deze oefening uit te voeren in de periode van primaire arbeidsongeschiktheid.

Het is opvallend dat zowel voor het jaar 2009 en 2010 veel deeltijdse werkhervattingen zijn aangevat door arbeidsongeschikte gerechtigden die lijden aan een psychische stoornis. Meer dan 40% van de starters komen uit deze ziektegroep.

2009	AM		AV		BM		BV		totaal	
1 Besmettelijke en parasitaire ziekten	8	0,59%	3	0,29%	5	1,11%	14	1,06%	30	0,72%
2 Gezwellen	59	4,38%	127	12,27%	49	10,84%	253	19,24%	488	11,76%
3 Endocriene, voedings- en stofwisselingsziekten	22	1,63%	14	1,35%	6	1,33%	14	1,06%	56	1,35%
4 Ziekten van het bloed en bloedvormende organen	3	0,22%	2	0,19%	2	0,44%	1	0,08%	8	0,19%
5 Psychische stoornissen	563	41,80%	439	42,42%	177	39,16%	552	41,98%	1731	41,72%
6 Ziekten van het zenuwstelsel en de zintuigen	55	4,08%	39	3,77%	22	4,87%	58	4,41%	174	4,19%
7 Ziekten van het hart vaatstelsel	86	6,38%	23	2,22%	40	8,85%	37	2,81%	186	4,48%
8 Ziekten van de ademhalingswegen	11	0,82%	7	0,68%	2	0,44%	8	0,61%	28	0,67%

9 Ziekten van het spijsverteringsstelsel	27	2,00%	28	2,71%	10	2,21%	22	1,67%	87	2,10%
10 Ziekten van het urogenitaalsysteem	13	0,97%	10	0,97%	9	1,99%	11	0,84%	43	1,04%
11 Complicaties van zwangerschap, bevalling en kraambed		0,00%	8	0,77%		0,00%	3	0,23%	11	0,27%
12 Ziekten van de huid en de celweefsels	7	0,52%	8	0,77%	3	0,66%	5	0,38%	23	0,55%
13 Ziekten van het bewegingsstelsel en het bindweefsel	303	22,49%	244	23,57%	59	13,05%	229	17,41%	835	20,13%
14 Congenitale afwijkingen	5	0,37%	1	0,10%	1	0,22%	10	0,76%	17	0,41%
15 Aandoeningen met oorsprong in de perinatale periode	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
16 Symptomen en onvolledig omschreven ziektebeelden	21	1,56%	26	2,51%	11	2,43%	32	2,43%	90	2,17%
17 Ongevalsletsels en vergiftigingen	161	11,95%	51	4,93%	51	11,28%	60	4,56%	323	7,79%
?	3	0,22%	5	0,48%	5	1,11%	6	0,46%	19	0,46%
TOTAAL	1.347	100%	1.035	100%	452	100%	1.315	100%	4149	100%

	AM		AV		BM		BV		totaal	
2010										
1 Besmettelijke en parasitaire ziekten	12	0,85%	5	0,48%	8	1,80%	11	0,76%	36	0,83%
2 Gezwellen	72	5,07%	130	12,43%	52	11,71%	276	19,07%	530	12,17%
3 Endocriene, voedings- en stofwisselingsziekten	24	1,69%	17	1,63%	6	1,35%	13	0,90%	60	1,38%
4 Ziekten van het bloed en bloedvormende organen	4	0,28%	3	0,29%		0,00%	4	0,28%	11	0,25%
5 Psychische stoornissen	576	40,59%	421	40,25%	214	48,20%	591	40,84%	1802	41,37%
6 Ziekten van het zenuwstelsel en de zintuigen	48	3,38%	34	3,25%	11	2,48%	69	4,77%	162	3,72%
7 Ziekten van het hart vaatstelsel	81	5,71%	31	2,96%	38	8,56%	48	3,32%	198	4,55%
8 Ziekten van de ademhalingswegen	12	0,85%	7	0,67%	2	0,45%	4	0,28%	25	0,57%
9 Ziekten van het spijsverteringsstelsel	27	1,90%	27	2,58%	11	2,48%	32	2,21%	97	2,23%
10 Ziekten van het urogenitaalsysteem	13	0,92%	9	0,86%	3	0,68%	13	0,90%	38	0,87%
11 Complicaties van zwangerschap, bevalling en kraambed		0,00%	2	0,19%		0,00%	2	0,14%	4	0,09%
12 Ziekten van de huid en de celweefsels	5	0,35%	6	0,57%	2	0,45%	6	0,41%	19	0,44%
13 Ziekten van het bewegingsstelsel en het bindweefsel	352	24,81%	260	24,86%	48	10,81%	256	17,69%	916	21,03%
14 Congenitale afwijkingen	7	0,49%	5	0,48%	1	0,23%	3	0,21%	16	0,37%
15 Aandoeningen met oorsprong in de perinatale periode		0,00%		0,00%		0,00%	1	0,07%	1	0,02%
16 Symptomen en onvolledig omschreven ziektebeelden	27	1,90%	18	1,72%	7	1,58%	35	2,42%	87	2,00%
17 Ongevalsletsels en vergiftigingen	156	10,99%	68	6,50%	38	8,56%	72	4,98%	334	7,67%
?	3	0,21%	3	0,29%	3	0,68%	11	0,76%	20	0,46%
TOTAAL	1.419	100%	1.046	100%	444	100%	1.447	100%	4356	100%

F. Intredes per toegestaan werkvolume

Onderstaande tabel geeft het volume aan gepresteerde arbeid voor wat betreft de intredes.

	2009		2010	
cat : 00 - 4,99	947	5,93%	717	4,02%
cat : 05 - 9,99	899	5,63%	1001	5,62%
cat : 10 - 14,99	1455	9,11%	1584	8,89%
cat : 15 - 19,99	6660	41,72%	7918	44,43%
cat : 20 - 24,99	5453	34,16%	6107	34,26%
cat : 25 - 29,99	165	1,03%	149	0,84%
cat : 30 - 34,99	105	0,66%	121	0,68%
cat : 35 - 39,99	111	0,70%	125	0,70%
cat : 40 - 99,99	168	1,05%	101	0,57%
	15963	100%	17823	100%

Wat uit bovenstaande tabel onmiddellijk opvalt, is dat de meeste toelatingen ongeveer een halve tewerkstelling betreffen. Ruim meer dan drie kwart (78,69%) van de gerechtigden die in 2010 een activiteit hebben aangevangen, werken tussen 15 en 25 uren per week. Maar liefst 97,22% van alle nieuwe toelatingen hebben een arbeidsvolume van minder dan 25 uur. Minder dan 3% werk meer dan halftijds. Deze vaststelling heeft mogelijk te maken met de bepaling van artikel 100,§2 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994. Artikel 100,§2 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, bepaalt dat een toegelaten arbeid slechts mogelijk is op voorwaarde dat de sociaal verzekerde, van een geneeskundig oogpunt uit, een vermindering van zijn vermogen van ten minste 50% behoudt. Niettegenstaande op basis van dit artikel arbeidsvolumes van meer dan 50% perfect kunnen worden toegekend, worden de adviserend geneesheren door bovenvermeld artikel mogelijk beïnvloed om de toelating te beperken tot maximaal een halftijdse tewerkstelling.

4. Uittredes

A. Aantal uittredes onderverdeeld naar de reden van de stopzetting van de deeltijdse activiteit

In de onderstaande tabel wordt het aantal gevallen meegedeeld die hun deeltijdse activiteit in 2009 en 2010 hebben beëindigd. Tevens wordt de reden vermeld die aan de basis ligt van de stopzetting.

Uit onderstaande tabel blijkt dat 12.528 gerechtigden in 2009 hun deeltijdse activiteit hebben beëindigd. In 2010 is het aantal gestegen tot 14.224.

Van het aantal gerechtigden die stoppen met een deeltijdse activiteit keert meer dan 40% terug naar een voltijdse werkhervatting. Het instrument van deeltijdse werkhervatting is dus wel degelijk zeer belangrijk als opstap naar voltijds werk.

Een derde van zij die deeltijds hebben gewerkt, kunnen de tewerkstelling, omwille van hun gezondheidstoestand, niet volhouden en keren terug naar volledige arbeidsongeschiktheid.

In verhouding tot het totaal aantal toelatingen, hervat 15% van de gerechtigden het werk volledig. Ongeveer 12% keert terug naar arbeidsongeschiktheid.

	2009	%t.o.v. totaal uittredes	%t.o.v. totaal toelating	2010	%t.o.v. totaal uittredes	%t.o.v. totaal toelating
Terugkeer naar volledige A.O.	4.198	33,51%	12,36%	4.584	32,23%	11,65%
Voltijdse werkhervatting	5.251	41,91%	15,46%	6.151	43,24%	15,64%
Werkloosheid	72	0,57%	0,21%	94	0,66%	0,24%
Overlijden	141	1,13%	0,42%	108	0,76%	0,27%
(Brug)pensionering	188	1,50%	0,55%	237	1,67%	0,60%
Uitsluiting Adviserend geneesheer	1.000	7,98%	2,94%	1.173	8,25%	2,98%
Uitsluiting GRI	81	0,65%	0,24%	102	0,72%	0,26%
Mutatie	3	0,02%	0,01%	11	0,08%	0,03%
Nooit deeltijds hervat	151	1,21%	0,44%	182	1,28%	0,46%
Andere	1.312	10,47%	3,86%	1.222	8,59%	3,11%
Onbekend	131	1,05%	0,39%	360	2,53%	0,92%
totaal	12.528	100%	36,89%	14.224	100%	36,16%
aantal toelatingen	33.961		100%	39.341		100%

In onderstaande tabel worden de uitredes gerangschikt naar reden en onderverdeeld per verzekeringsinstelling. Met uitzondering van de LNM en de LLM halen alle andere verzekeringsinstellingen een score van meer dan 40% naar werkhervattingen toe. Het aantal gerechtigden die terugkeren naar arbeidsongeschiktheid ligt bij de twee geciteerde verzekeringsinstellingen ook opvallend hoger. Mogelijk ligt de verklaring in het feit dat de betrokken VI een groot percentage van de uitredes heeft gecatalogeerd in de groep "andere".

2009

		LCM	LNM	NVSM	LLM	LOZ	HZIV	TOTAAL
1	Terugkeer naar volledige A.O.	1.431	332	1.185	390	853	7	4.198
2	Voltijdse werkhervatting	2.550	197	1.272	227	995	10	5.251
3	Werkloosheid	20	0	52	0	0	0	72
4	Overlijden	58	3	36	13	31	0	141
5	(Brug)pensionering	87	6	43	24	27	1	188
6	Uitsluiting Adviserend geneesheer	141	51	543	79	186	0	1.000
7	Uitsluiting GRI	16	4	20	8	33	0	81
9	Mutatie	0	1	2	0	0	0	3
10	Nooit deeltijds hervat	150	0	1	0	0	0	151
11	Andere	854	81	5	113	255	4	1.312
99	Onbekend (reden niet meegedeeld)	108	5	3	2	7	6	131
		5.415	680	3.162	856	2.387	28	12.528

2010

		LCM	LNM	NVSM	LLM	LOZ	HZIV	TOTAAL
1	Terugkeer naar volledige A.O.	1.725	326	1.234	388	894	17	4.584
2	Voltijdse werkhervatting	3.044	163	1.681	209	1.027	27	6.151
3	Werkloosheid	17	0	77	0	0	0	94
4	Overlijden	39	4	38	8	19	0	108
5	(Brug)pensionering	102	11	57	29	37	1	237
6	Uitsluiting Adviserend geneesheer	235	71	588	100	178	1	1.173
7	Uitsluiting GRI	23	8	33	5	33	0	102
9	Mutatie	0	5	3	1	2	0	11
10	Nooit deeltijds hervat	173	0	7	0	0	2	182
11	Andere	561	122	3	181	347	8	1.222
99	Onbekend (reden niet meegedeeld)	310	8	9	12	13	8	360
		6.229	718	3.730	933	2.550	64	14.224

2010

		LCM	LNМ	NVSM	LLM	LOZ	HZIV	TOTAAL
1	Terugkeer naar volledige A.O.	27,69%	45,40%	33,08%	41,59%	35,06%	26,56%	32,23%
2	Voltijdse werkhervatting	48,87%	22,70%	45,07%	22,40%	40,27%	42,19%	43,24%
3	Werkloosheid	0,27%	0,00%	2,06%	0,00%	0,00%	0,00%	0,66%
4	Overlijden	0,63%	0,56%	1,02%	0,86%	0,75%	0,00%	0,76%
5	(Brug)pensionering	1,64%	1,53%	1,53%	3,11%	1,45%	1,56%	1,67%
6	Uitsluiting Adviserend geneesheer	3,77%	9,89%	15,76%	10,72%	6,98%	1,56%	8,25%
7	Uitsluiting GRI	0,37%	1,11%	0,88%	0,54%	1,29%	0,00%	0,72%
9	Mutatie	0,00%	0,70%	0,08%	0,11%	0,08%	0,00%	0,08%
10	Nooit deeltijds hervat	2,78%	0,00%	0,19%	0,00%	0,00%	3,13%	1,28%
11	Andere	9,01%	16,99%	0,08%	19,40%	13,61%	12,50%	8,59%
99	Onbekend (reden niet meegedeeld)	4,98%	1,11%	0,24%	1,29%	0,51%	12,50%	2,53%
		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

B. Aantal uittredes per gewest en per periode

Het aantal uittredes wordt hierna verder opgesplitst per gewest en per periode van arbeidsongeschiktheid. Net als bij de intredes, kan worden vastgesteld dat Vlaanderen meer dan 70 % van de uittredes voor zijn rekening neemt.

	2009				2010			
	primair	Invaliditeit	totaal	%	primair	Invaliditeit	totaal	%
Gewest Brussel	309	233	542	4,33%	415	262	677	4,76%
Gewest Vlaanderen	5.078	3.885	8.963	71,54%	6.031	4.151	10.182	71,58%
Gewest Wallonië	1.771	1.196	2.967	23,68%	2.016	1.300	3.316	23,31%
Onbekend	31	25	56	0,45%	28	21	49	0,34%
TOTAAL	7.189	5.339	12.528	100%	8.490	5.734	14.224	100%
% prim - inval/totaal	57,38%	42,62%	100%		59,69%	40,31%	100%	

De meerderheid van de gerechtigden (57,38% in 2009 en 59,69% in 2010) zetten hun toegelaten activiteit stop tijdens de periode van primaire ongeschiktheid. Iets meer dan 40% beëindigt de toegelaten activiteit na meer dan één jaar arbeidsongeschiktheid.

C. Uittredes per landsbond en per leeftijdsgroep

De meeste uittredes doen zich voor tussen de leeftijd van 40 en 54 jaar. Hiermee wordt bevestigd dat vooral gerechtigden van middelbare leeftijd een deeltijdse activiteit uitoefenen.

2009	Loontrekkenden											
Landsbond	leeftijdsgroep											Totaal
	- 19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	
LCM	5	178	505	648	734	909	972	817	461	147	39	5.415
LNM	1	15	48	66	93	117	135	114	64	23	4	680
NVSM	2	86	257	335	486	559	613	458	257	94	15	3.162
LLM	2	25	64	91	122	126	170	133	75	36	12	856
LOZ	2	56	162	259	358	467	447	349	211	67	9	2.387
HZIV	0	1	3	2	7	4	4	5	1	0	1	28
totaal	12	361	1.039	1.401	1.800	2.182	2.341	1.876	1.069	367	80	12.528

2010	Loontrekkenden											
Landsbond	leeftijdsgroep											Totaal
	- 19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	
LCM	4	196	583	728	870	1.037	1.212	850	486	200	63	6.229
LNM	1	9	50	64	93	120	129	132	83	30	7	718
NVSM	3	85	318	411	560	672	706	530	309	104	32	3.730
LLM	0	23	59	103	111	148	175	163	92	37	22	933
LOZ	1	45	171	304	358	441	532	362	234	77	25	2.550
HZIV	0	1	5	6	11	9	13	12	4	2	1	64
totaal	9	359	1.186	1.616	2.003	2.427	2.767	2.049	1.208	450	150	14.224

VI	leeftijdsgroep											
	- 19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totaal
LCM	0,06%	3,15%	9,36%	11,69%	13,97%	16,65%	19,46%	13,65%	7,80%	3,21%	1,01%	100%
LNM	0,14%	1,25%	6,96%	8,91%	12,95%	16,71%	17,97%	18,38%	11,56%	4,18%	0,97%	100%
NVSM	0,08%	2,28%	8,53%	11,02%	15,01%	18,02%	18,93%	14,21%	8,28%	2,79%	0,86%	100%
LLM	0,00%	2,47%	6,32%	11,04%	11,90%	15,86%	18,76%	17,47%	9,86%	3,97%	2,36%	100%
LOZ	0,04%	1,76%	6,71%	11,92%	14,04%	17,29%	20,86%	14,20%	9,18%	3,02%	0,98%	100%
HZIV	0,00%	1,56%	7,81%	9,38%	17,19%	14,06%	20,31%	18,75%	6,25%	3,13%	1,56%	100%
totaal	0,06%	2,52%	8,34%	11,36%	14,08%	17,06%	19,45%	14,41%	8,49%	3,16%	1,05%	100%

D. Reden van uittreden ten opzichte van de voornaamste ziektegroepen

In onderstaande tabellen wordt getracht verbanden te zoeken tussen de ziektegroepen die aanleiding hebben gegeven tot het intreden in invaliditeit en de reden waarom de activiteit werd stopgezet.

ZG	reden van uittrede						2009
	1	2	5	6	7	andere	Totaal
2	237	236	22	28	1	114	638
5	1.166	319	33	77	24	382	2.001
6	129	39	9	12	1	48	238
7	146	59	30	15	3	42	295
13	623	269	62	77	29	166	1.226
17	162	106	5	37	10	58	378
andere	318	106	21	32	3	83	563
Totaal	2.781	1.134	182	278	71	893	5.339

ZG	reden van uittrede						2010
	1	2	5	6	7	andere	Totaal
2	245	282	13	30	8	126	704
5	1.191	364	53	79	31	375	2.093
6	149	39	9	13	3	34	247
7	159	60	42	9	1	47	318
13	664	326	70	99	42	177	1.378
17	170	136	7	33	8	61	415
andere	295	136	39	29	15	65	579
Totaal	2.873	1.343	233	292	108	885	5.734

ZG	reden van uittrede						2010
	1	2	5	6	7	andere	Totaal
2	34,80%	40,06%	1,85%	4,26%	1,14%	17,90%	100,00%
5	56,90%	17,39%	2,53%	3,77%	1,48%	17,92%	100,00%
6	60,32%	15,79%	3,64%	5,26%	1,21%	13,77%	100,00%
7	50,00%	18,87%	13,21%	2,83%	0,31%	14,78%	100,00%
13	48,19%	23,66%	5,08%	7,18%	3,05%	12,84%	100,00%
17	40,96%	32,77%	1,69%	7,95%	1,93%	14,70%	100,00%
andere	50,95%	23,49%	6,74%	5,01%	2,59%	11,23%	100,00%
Totaal	50,10%	23,42%	4,06%	5,09%	1,88%	15,43%	100,00%

Ziektegroep

- 2 Gezwellen
- 5 Psychische stoornissen
- 6 Ziekten van het zenuwstelsel en de zintuigen
- 7 Ziekten van het hart vaatstelsel
- 13 Ziekten van het bewegingsstelsel en het bindweefsel
- 17 Ongevalsletsels en vergiftigingen

Reden van uittrede

- 1 Terugkeer volledige arbeidsongeschiktheid
- 2 Voltijdse werkhervatting
- 5 Bruggepensioneerden
- 6 Uitsluiting door de adviserend geneesheer
- 7 Uitsluiting door de GRI

Wat opvalt is dat de kans op terugkeer naar arbeidsongeschiktheid het hoogste ligt voor zij die lijden aan psychische stoornissen en ziekten van het zenuwstelsel en de zintuigen, zij dat het bij deze laatste ziektegroep over zeer beperkt aantal gevallen gaat. In 56,90% van de gevallen wordt voor zij die lijden aan een of andere psychische problematiek, als reden van stopzetting van de activiteit, de terugkeer naar volledige arbeidsongeschiktheid opgegeven. Voor ziektegroep 6 bedraagt dit percentage 60,32%.

In ziektegroep 13 hervat 23,66 % na een deeltijdse activiteit voltijds het werk. Ook hier keert ongeveer de helft van de gerechtigden evenwel terug naar volledige arbeidsongeschiktheid.

Oncologische aandoeningen (ZG2) en ongevalletsels en vergiftigingen (ZG17) daarentegen geven een significant beter resultaat wat de terugkeer naar de arbeidsmarkt betreft.

E. Verband tussen het gewerkte volume en de reden van uittreden

Het antwoord op de vraag of er een verband bestaat tussen het volume van de activiteit en de reden van uittreden wordt hierna onderzocht.

2009

Reden van uittreden	aantal gewerkte uren									totaal
	00-4,99	05-9,99	10-14,99	15-19,99	20-24,99	25-29,99	30-34,99	35-39,99	> 40	
Volledige arbeidsongeschiktheid	488	371	427	1.311	1.391	42	44	45	79	4.198
Voltijdse werkhervatting	317	132	329	2.260	2.086	53	22	17	35	5.251
Werkloosheid	8	4	5	24	24	0	1	2	4	72
Overlijden	19	5	15	41	57	0	2	1	1	141
(Brug)pensionering	33	9	17	52	72	3	1	0	1	188
Uitsluiting adv.geneesheer	122	24	66	398	353	13	7	10	7	1.000
Uitsluiting door CMI	19	5	6	20	29	1	0	1	0	81
Mutatie	2	0	0	1	0	0	0	0	0	3
Nooit deeltijds het werk hervat	12	14	28	56	37	0	2	1	1	151
Andere	82	83	119	496	463	23	14	16	16	1.312
Onbekend	11	16	9	46	36	9	1	2	1	131
Totaal	1.113	663	1.021	4.705	4.548	144	94	95	145	12.528

2010

Reden van uittreden	aantal gewerkte uren									totaal
	00-4,99	05-9,99	10-14,99	15-19,99	20-24,99	25-29,99	30-34,99	35-39,99	> 40	
Volledige arbeidsongeschiktheid	330	364	486	1.707	1.485	52	38	64	58	4.584
Voltijdse werkhervatting	102	151	411	3.003	2.356	61	33	22	12	6.151
Werkloosheid	7	5	10	44	20	1	2	3	2	94
Overlijden	6	11	10	32	46	2	0	1	0	108
(Brug)pensionering	23	17	20	63	104	3	2	1	4	237
Uitsluiting adv.geneesheer	23	49	108	535	436	8	6	7	1	1.173
Uitsluiting door CMI	10	7	14	36	32	1	0	2	0	102
Mutatie	0	0	1	3	6	0	0	0	1	11
Nooit deeltijds het werk hervat	12	9	32	65	57	1	4	1	1	182
Andere	77	74	79	500	442	14	13	15	8	1.222
Onbekend	35	33	42	117	99	4	8	12	10	360
Totaal	625	720	1.213	6.105	5.083	147	106	128	97	14.224

dienstjaar 2010

Reden van uittreden	aantal gewerkte uren									totaal
	00-4,99	05-9,99	10-14,99	15-19,99	20-24,99	25-29,99	30-34,99	35-39,99	> 40	
Volledige arbeidsongeschiktheid	52,80%	50,56%	40,07%	27,96%	29,22%	35,37%	35,85%	50,00%	59,79%	32,23%
Voltijdse werkhervatting	16,32%	20,97%	33,88%	49,19%	46,35%	41,50%	31,13%	17,19%	12,37%	43,24%
Werkloosheid	1,12%	0,69%	0,82%	0,72%	0,39%	0,68%	1,89%	2,34%	2,06%	0,66%
Overlijden	0,96%	1,53%	0,82%	0,52%	0,90%	1,36%	0,00%	0,78%	0,00%	0,76%
(Brug)pensionering	3,68%	2,36%	1,65%	1,03%	2,05%	2,04%	1,89%	0,78%	4,12%	1,67%
Uitsluiting adv.geneesheer	3,68%	6,81%	8,90%	8,76%	8,58%	5,44%	5,66%	5,47%	1,03%	8,25%
Uitsluiting door CMI	1,60%	0,97%	1,15%	0,59%	0,63%	0,68%	0,00%	1,56%	0,00%	0,72%
Mutatie	0,00%	0,00%	0,08%	0,05%	0,12%	0,00%	0,00%	0,00%	1,03%	0,08%
Nooit deeltijds het werk hervat	1,92%	1,25%	2,64%	1,06%	1,12%	0,68%	3,77%	0,78%	1,03%	1,28%
Andere	12,32%	10,28%	6,51%	8,19%	8,70%	9,52%	12,26%	11,72%	8,25%	8,59%
Onbekend	5,60%	4,58%	3,46%	1,92%	1,95%	2,72%	7,55%	9,38%	10,31%	2,53%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Een eerste vaststelling die kan worden gemaakt betreft het feit dat arbeidsongeschikte gerechtigden die minder dan 10 uur presteren, voor meer dan de helft terugkeren naar arbeidsongeschiktheid. Dit hoeft niet te verbazen. Het gaat om gerechtigden die proberen om een beperkt aantal uren te werken maar vaststellen dat dit omwille van hun gezondheidstoestand niet mogelijk is. Het is eigenaardig dat ook voor zij die bijna voltijds het werk hebben hervat (meer dan 35 uur), de terugval naar arbeidsongeschiktheid vrij groot is. Om reeds aangehaalde redenen, gaat het over een relatief klein aantal gevallen.

Arbeidsvolumes tussen de 15 en 30 uur per week geven de beste kansen op een volledige hervatting van de activiteit. Meer dan 40% van zij die uittreden nadat bovenvermelde uren per week werden gepresteerd, gaat opnieuw voltijds aan de slag.

F. Verband tussen de duur van de deeltijdse activiteit en de reden van uittreden

De duur van de deeltijdse activiteit heeft een duidelijke invloed op de reden van uittreden. Hoe korter de periode van de deeltijdse werkhervatting, hoe beter de resultaten naar tewerkstelling. Deze vaststelling hoeft niet echt te verwonderen. Gerechtigden met een minder complexe pathologie kunnen makkelijker na een korte tijd van deeltijds werken opnieuw vol aan de slag. Indien de gezondheidsproblemen ernstiger

zijn, zal de periode van deeltijdse activiteit langer duren en zijn de mogelijkheden om terug voltijds aan het werk te gaan, niet meer zo evident.

De cijfers terzake zijn zowel voor het jaar 2009 en 2010 sprekend. In 2010 kon meer dan de helft (50,68%) van de gerechtigden die minder dan 3 maanden deeltijds het werk hebben hervat, hun activiteit opnieuw opnemen. In de volgende periode van 3 maanden zakt dit percentage tot 48,91%. Na een deeltijdse activiteit tussen 6 en 12 maanden daalt het percentage verder tot 40,14 %. Gerechtigden die na één jaar uittreden, hebben een lagere kans om opnieuw voltijds het werk te hervatten. De kans op terugkeer naar een toestand van volledige arbeidsongeschiktheid daarentegen stijgt naarmate de duur van de activiteit toeneemt.

2009

reden van uittreden	0 - 3	4-6	07-12	1- 5 jaar	5-10 jaar	>10	tot
Volledige arbeidsongeschiktheid	1.658	668	689	948	199	36	4.198
Voltijdse werkhervatting	3.081	1.137	659	340	25	9	5.251
Werkloosheid	27	12	15	8	7	3	72
Overlijden	9	9	21	71	23	8	141
(Brug)pensionering	5	8	7	83	59	26	188
Uitsluiting adv.geneesheer	396	320	166	108	9	1	1.000
Uitsluiting door CMI	7	10	23	36	5	0	81
Mutatie	1	1	1	0	0	0	3
Nooit deeltijds het werk hervat	142	2	6	1	0	0	151
Andere	647	239	182	201	33	10	1.312
Onbekend	76	23	19	10	2	1	131
Totaal	6.049	2.429	1.788	1.806	362	94	12.528

2010

reden van uittreden	0 - 3	4-6	07-12	1- 5 jaar	5-10 jaar	>10	tot
Volledige arbeidsongeschiktheid	1.862	771	653	1.031	218	49	4.584
Voltijdse werkhervatting	3.528	1.437	737	395	40	14	6.151
Werkloosheid	35	18	9	22	9	1	94
Overlijden	10	14	9	49	21	5	108
(Brug)pensionering	2	7	20	93	78	37	237
Uitsluiting adv.geneesheer	479	388	186	114	6	0	1.173
Uitsluiting door CMI	8	13	27	48	6	0	102
Mutatie	1	2	2	3	1	2	11
Nooit deeltijds het werk hervat	168	4	6	4	0	0	182
Andere	631	232	154	179	24	2	1.222
Onbekend	238	52	33	28	7	2	360
Totaal	6.962	2.938	1.836	1.966	410	112	14.224

2010

reden van uittreden	0 - 3	4-6	07-12	1- 5 jaar	5-10 jaar	>10
Volledige arbeidsongeschiktheid	26,75%	26,24%	35,57%	52,44%	53,17%	43,75%
Voltijdse werkhervatting	50,68%	48,91%	40,14%	20,09%	9,76%	12,50%
Werkloosheid	0,50%	0,61%	0,49%	1,12%	2,20%	0,89%
Overlijden	0,14%	0,48%	0,49%	2,49%	5,12%	4,46%
(Brug)pensionering	0,03%	0,24%	1,09%	4,73%	19,02%	33,04%
Uitsluiting adv.geneesheer	6,88%	13,21%	10,13%	5,80%	1,46%	0,00%
Uitsluiting door CMI	0,11%	0,44%	1,47%	2,44%	1,46%	0,00%
Mutatie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Nooit deeltijds het werk hervat	0,01%	0,07%	0,11%	0,15%	0,24%	1,79%
Andere	2,41%	0,14%	0,33%	0,20%	0,00%	0,00%
Onbekend	9,06%	7,90%	8,39%	9,10%	5,85%	1,79%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

G. Verband tussen de tijd die verloopt tussen de begindatum arbeidsongeschiktheid tot het begin van de toelating op de reden van uittreden

Het vlug onderkennen door de adviserend geneesheren van de mogelijkheid van toegelaten arbeid alsook het belang van een goede opvolging ervan, zeker tijdens de periode van primaire arbeidsongeschiktheid en tijdens het eerste jaar van invaliditeit, wordt door onderstaand cijfermateriaal geïllustreerd. Bij een beslissing tot deeltijdse activiteit binnen de zes maanden na aanvang van de arbeidsongeschiktheid, treedt meer dan 50 % in 2010 na het stopzetten van de activiteit opnieuw toe tot de arbeidsmarkt. Het aandeel van werkhervattingen in de totale aantal uittredens daalt vervolgens tot minder dan 50%. Indien het tijdvak van invaliditeit meer dan 2 jaar bedraagt, dalen de kansen op succesvolle re-integratie op de arbeidsmarkt gevoelig. Het omgekeerde fenomeen doet zich voor met betrekking tot de terugkeer naar arbeidsongeschiktheid na het beëindigen van een toegelaten activiteit. Het aantal gerechtigden die terugkeren naar volledige arbeidsongeschiktheid stijgt naarmate de periode die verloopt tussen het begin van de arbeidsongeschiktheid en de toelating tot het uitoefenen van een activiteit toeneemt. Na één jaar invaliditeit zijn er al 47,09% van de gevallen die terugkeren naar arbeidsongeschiktheid. Daarna loop het percentage verder op.

duur	2010						
	uittred. (1) AO	uittred. (2) werkhervatting	uittred. (3) Uitsluiting	uittred. (4) totaal	% (1/4)	% (2/4)	% (3/4)
duur 01 : 0 tot 1 maand	331	507	79	1084	30,54%	46,77%	7,29%
duur 02 : 1 tot 2 maand	331	922	122	1574	21,03%	58,58%	7,75%
duur 03 : 2 tot 3 maand	332	989	159	1711	19,40%	57,80%	9,29%
duur 04 : 3 tot 4 maand	267	834	160	1440	18,54%	57,92%	11,11%
duur 05 : 4 tot 5 maand	253	620	138	1158	21,85%	53,54%	11,92%
duur 06 : 5 tot 6 maand	221	489	105	951	23,24%	51,42%	11,04%
duur 07 : 6 tot 7 maand	168	355	96	734	22,89%	48,37%	13,08%
duur 08 : 7 tot 8 maand	155	272	61	591	26,23%	46,02%	10,32%
duur 09 : 8 tot 9 maand	110	206	52	431	25,52%	47,80%	12,06%
duur 10 : 9 tot 10 maand	119	189	35	412	28,88%	45,87%	8,50%
duur 11 : 10 tot 11 maand	107	117	26	300	35,67%	39,00%	8,67%
duur 12 : 11 tot 12 maand	80	118	14	266	30,08%	44,36%	5,26%
duur 13 : 1 tot 2 jaar	622	372	77	1321	47,09%	28,16%	5,83%
duur 14 : 2 tot 3 jaar	297	72	27	515	57,67%	13,98%	5,24%
duur 15 : 3 tot 4 jaar	218	27	3	329	66,26%	8,21%	0,91%
duur 16 : 4 tot 5 jaar	154	22	6	232	66,38%	9,48%	2,59%
duur 17 : 5 tot 6 jaar	138	11	4	196	70,41%	5,61%	2,04%
duur 18 : 6 tot 7 jaar	115	6	4	161	71,43%	3,73%	2,48%

duur > 7 jaar	566	23	5	818	69,19%	2,81%	0,61%
totaal	4.584	6.151	1.173	14.224	32,23%	43,24%	8,25%

III. Het vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 (BS 29.08.2005) betreffende de rechten van de vrijwilligers wordt niet beschouwd als werkzaamheid, voor zover de adviserende geneesheer vaststelt dat deze activiteiten verenigbaar zijn met de algemene gezondheidstoestand van de betrokkene (artikel 100,§1 van de gecoördineerde wet)

Enkel het gekend vrijwilligerswerk wordt in deze studie besproken. Voor het uitoefenen van vrijwilligerswerk is het niet vereist dat de arbeidsongeschikte gerechtigden een toestemming van de adviserend geneesheer bekomen. In een aantal gevallen zal het vrijwilligerswerk niet gekend zijn. Om die reden zal het statistisch materiaal slechts gedeeltelijke informatie bevatten.

A. Aantal lopende toelatingen per nationaal nummer

Onderstaande tabel geeft het aantal arbeidsongeschikte werknemers weer die op 31 december van de jaren 2009 en 2010 een toegelaten activiteit als vrijwilliger uitoefenen. Ten opzichte van 2009 is er een toename van het aantal toelatingen in 2010 met 68,29%. Hierbij moet evenwel worden opgemerkt dat veel toestemmingen in het kader van het vrijwilligerswerk voor een onbepaalde tijd worden gegeven. De kans is daarom reëel dat een aantal uitkeringsgerechtigden mogelijk hun toegelaten activiteit niet meer uitoefenen. In de mate dat de verzekeringsinstellingen niet op de hoogte zijn van het feit dat betrokkene de activiteit heeft gestaakt of dat de periode van arbeidsongeschiktheid is beëindigd zonder dat de verzekeringsinstellingen hierop hebben gereageerd door een stopzetting van de activiteit mee te delen, blijft betrokkene in onze statistieken opgenomen als een actief geval. Om de kwaliteit van het bestand op peil te houden, is het aan te bevelen dat de toelating ook wat vrijwilligerswerk betreft, in de tijd zou beperkt worden tot de periode waarvoor de uitkeringsgerechtigde arbeidsongeschikt is erkend.

VI	31-12-2009	%	31-12-2010	%
LCM	814	28%	2142	44%
LNZ	86	3%	153	3%
NVSM	1428	49%	1704	35%
LLM	237	8%	342	7%
LOZ	313	11%	504	10%
HZIV	14	0%	22	0%
Totaal	2892	100%	4867	100%

B. Aandeel van het vrijwilligerswerk in het totaal aantal toelatingen

Het aandeel van het vrijwilligerswerk in het totaal van het aantal lopende toestemmingen op 31.12.2009 en 2010 is niet onbelangrijk. In 2009 belooft het percentage 11,24% daar waar het in 2010 is gestegen tot 15,44 %.

VI	31-12-2009			31-12-2010		
	Toelatingen	Vrijwilligers	%	Toelatingen	Vrijwilligers	%
LCM	12.884	814	6,32%	16.837	2.142	12,72%
LNZ	928	86	9,27%	1.053	153	14,53%
NVSM	6.732	1.428	21,21%	7.697	1.704	22,14%
LLM	1.557	237	15,22%	1.718	342	19,91%
LOZ	3.579	313	8,75%	4.139	504	12,18%
HZIV	56	14	25,00%	79	22	27,85%
TOT.	25.736	2.892	11,24%	31.523	4.867	15,44%

C. Aantal lopende toelatingen per sociale stand

Onderverdeeld per sociale stand kan worden vastgesteld dat relatief meer arbeiders dan bedienden een activiteit als vrijwilliger uitvoeren.

VI	31-12-2009					
	arbeiders			bedienden		
	Toelatingen	Vrijwilligers	%	Toelatingen	Vrijwilligers	%
LCM	6.818	428	6,28%	6.066	386	6,36%
LNZ	487	38	7,80%	441	48	10,88%
NVSM	4.571	1.130	24,72%	2.161	298	13,79%
LLM	982	153	15,58%	575	84	14,61%
LOZ	1.487	144	9,68%	2.092	169	8,08%
HZIV	32	10	31,25%	24	4	16,67%
TOT	14.377	1.903	13,24%	11.359	989	8,71%

VI	31-12-2010					
	arbeiders			bedienden		
	Toelatingen	Vrijwilligers	%	Toelatingen	Vrijwilligers	%
LCM	8.730	1.158	13,26%	8.107	984	12,14%
LNZ	539	71	13,17%	514	82	15,95%
NVSM	5.195	1.354	26,06%	2.502	350	13,99%
LLM	1.078	233	21,61%	640	109	17,03%
LOZ	1.711	241	14,09%	2.428	263	10,83%
HZIV	49	18	36,73%	30	4	13,33%
TOT	17.302	3.075	17,77%	14.221	1.792	12,60%

D. Aantal lopende toelatingen per geslacht

Het beschikbaar cijfermateriaal geeft geen eenduidig beeld met betrekking tot het aantal mannen en vrouwen die een vrijwillige activiteit uitoefenen. Ten opzichte van 2009 stijgt het aantal vrouwen die in 2010 als vrijwilliger aan de slag gaan vrij sterk (+77%). Ook het aantal mannen stijgt, zij het in iets mindere mate (+60%).

VI	31-12-2009					
	mannen			vrouwen		
	Toelatingen	Vrijwilligers	%	Toelatingen	Vrijwilligers	%
LCM	5.388	379	7,03%	7.496	435	5,80%
LNZ	379	41	10,82%	549	45	8,20%
NVSM	2.971	771	25,95%	3.761	657	17,47%
LLM	719	125	17,39%	838	112	13,37%
LOZ	1.336	159	11,90%	2.243	154	6,87%
HZIV	30	9	30,00%	26	5	19,23%
TOT	10.823	1.484	13,71%	14.913	1.408	9,44%

VI	31-12-2010					
	mannen			vrouwen		
	Toelatingen	Vrijwilligers	%	Toelatingen	Vrijwilligers	%
LCM	6.932	954	13,76%	9.905	1.188	11,99%
LNZ	409	69	16,87%	644	84	13,04%
NVSM	3.341	912	27,30%	4.356	792	18,18%
LLM	785	169	21,53%	933	173	18,54%
LOZ	1.560	257	16,47%	2.579	247	9,58%
HZIV	43	13	30,23%	36	9	25,00%
TOT	13.070	2.374	18,16%	18.453	2.493	13,51%

E. Aantal toelatingen voor vrijwilligers gegeven in de primaire periode of in invaliditeit onderverdeeld per gewest

Uit onderstaande statistiek kan worden afgeleid dat veruit de meeste toestemmingen tot het uitoefenen van een activiteit als vrijwilliger worden gegeven in de periode van invaliditeit. Slechts 13,97% van de lopende toelatingen werden in 2009 gegeven tijdens het eerste jaar van arbeidsongeschiktheid. In 2010 is dit percentage opgelopen tot 15,45%

In absolute cijfers worden op 31.12. 2009 en 2010 het grootste aantal vrijwilligersactiviteiten uitgeoefend in Vlaanderen (80,65%).

	2009			2010		
	primair	invaliditeit	totaal	primair	invaliditeit	totaal
Brussel	19	134	153	34	197	231
Vlaanderen	332	1.939	2.271	621	3.304	3.925
Wallonië	49	410	459	94	608	702
Onbekend	4	5	9	3	6	9
Totaal	404	2.488	2.892	752	4.115	4.867

F. Vrijwilligers per landsbond en per leeftijdsgroep

2010

VI	leeftijd											Totaal
	- 19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	
LCM	0	27	126	194	263	308	378	378	318	149	1	2.142
LNZ	0	1	3	11	11	23	38	30	22	14	0	153
NVSM	0	8	39	111	168	242	305	333	300	198	0	1.704
LLM	0	1	11	23	34	36	65	65	67	40	0	342
LOZ	0	4	17	27	60	74	85	123	76	38	0	504
HZIV	0	0	2	3	1	3	2	4	3	4	0	22
Totaal	0	41	198	369	537	686	873	933	786	443	1	4.867

VI	leeftijd											Totaal
	- 19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	
LCM	0,00%	0,55%	2,59%	3,99%	5,40%	6,33%	7,77%	7,77%	6,53%	3,06%	0,02%	44,01%
LNZ	0,00%	0,02%	0,06%	0,23%	0,23%	0,47%	0,78%	0,62%	0,45%	0,29%	0,00%	3,14%
NVSM	0,00%	0,16%	0,80%	2,28%	3,45%	4,97%	6,27%	6,84%	6,16%	4,07%	0,00%	35,01%
LLM	0,00%	0,02%	0,23%	0,47%	0,70%	0,74%	1,34%	1,34%	1,38%	0,82%	0,00%	7,03%
LOZ	0,00%	0,08%	0,35%	0,55%	1,23%	1,52%	1,75%	2,53%	1,56%	0,78%	0,00%	10,36%
HZIV	0,00%	0,00%	0,04%	0,06%	0,02%	0,06%	0,04%	0,08%	0,06%	0,08%	0,00%	0,45%
Totaal	0,00%	0,84%	4,07%	7,58%	11,03%	14,09%	17,94%	19,17%	16,15%	9,10%	0,02%	100,00%

De meeste arbeidsongeschikte werknemers die op 31.12.2010 een activiteit als vrijwilliger uitoefenen, situeren zich in de leeftijdscategorie tussen 45 en 59 jaar. Deze vaststelling is in overeenstemming met het feit dat de meeste arbeidsongeschikte gerechtigden zich thans in de oudere leeftijdscategorieën bevinden.

De in 2010 geregistreerde nieuwe toelatingen (3.052) voor het uitoefenen van een vrijwillige activiteit werden eveneens in hoofdzaak toegekend aan iets oudere gerechtigden. De helft van deze toelatingen bevindt zich in de leeftijdscategorieën tussen 45 en 59 jaar.

G. Duur tussen begindatum arbeidsongeschiktheid en begindatum van de toegelaten activiteit

In de onderstaande tabel wordt de duur berekend tussen de begindatum van de arbeidsongeschiktheid en de begindatum van de toegelaten activiteit als vrijwilliger. Hierbij valt op dat slechts een zeer beperkt aantal arbeidsongeschikte gerechtigden binnen het jaar na het begin van arbeidsongeschiktheid een toelating tot een deeltijdse activiteit hebben bekommen. Meer dan 20% is meer dan 10 jaar arbeidsongeschikt alvorens een deeltijdse activiteit aan te vangen.

Duur begindatum ziekte tot begin toelating vrijwilligerswerk				
duur	2009		2010	
	gevallen	%	gevallen	%
duur van 1 tot 6 maand	164	5,67%	346	7,11%
duur van 6 tot 12 maand	240	8,30%	406	8,34%
duur van 1 tot 2 jaar	446	15,42%	749	15,39%
duur van 2 tot 3 jaar	293	10,13%	537	11,03%
duur van 3 tot 4 jaar	251	8,68%	445	9,14%
duur van 4 tot 5 jaar	209	7,23%	312	6,41%
duur van 5 tot 6 jaar	163	5,64%	291	5,98%
duur van 6 tot 7 jaar	144	4,98%	226	4,64%
duur van 7 tot 8 jaar	141	4,88%	206	4,23%
duur van 8 tot 9 jaar	121	4,18%	188	3,86%
duur van 9 tot 10 jaar	105	3,63%	176	3,62%
duur > 10 jaar	615	21,27%	985	20,24%
Totaal	2892	100,00%	4867	100,00%

H. Uitredes

In 2009 en 2010 zijn er respectievelijk 564 en 1.012 sociaal verzekerden gestopt met hun deeltijdse activiteit als vrijwilliger.

Jaar	Landsbond						
	LCM	LNZ	NVSM	LLM	LOZ	HZIV	Totaal
2009	93	43	268	70	82	8	564
2010	372	91	309	98	139	3	1.012

Voor het dienstjaar 2010 wordt de reden van uittrede weergegeven. Hieruit blijkt dat de voornaamste oorzaak waarom sociaal verzekerden stoppen met hun activiteit als vrijwilliger de terugkeer is naar volledige arbeidsongeschiktheid (45,3%). Opvallend is dat, in tegenstelling met de sociaal gerechtigden die een toelating gekregen hebben in toepassing van artikel 100,§2, het aantal vrijwilligers die uittreden omdat zij het werk hebben hervat, vrij laag is. Slechts 6,1% hervatten voltijds het werk.

Reden van uittreden	LCM	LNZ	NVSM	LLM	LOZ	HZIV	Totaal	%
Terugkeer naar volledige arbeidsongeschiktheid	100	55	171	53	77	2	458	45,3
Voltijdse werkhervatting	18	3	22	4	15	0	62	6,1
Werkloosheid	0	0	15	0	0	0	15	1,5
Overlijden	6	1	22	0	3	0	32	3,2
(Brug)pensionering	13	1	36	4	1	0	55	5,4
Uitsluiting door adviserend geneesheer	1	7	27	5	15	0	55	5,4
Uitsluiting door CMI	0	1	16	4	6	0	27	2,7
Uitsluiting door geneesheer inspecteur	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutatie	0	0	0	0	0	0	0	0
Nooit deeltijds hervat	11	0	0	0	0	0	11	1,1
Andere	223	23	0	28	22	1	297	29,35
TOTAAL - TOTAL	372	91	309	98	139	3	1.012	100

IV. Niet toegelaten activiteit

A. Juridisch kader

De wetgeving in verband met de niet toegelaten activiteit wordt geregeld in artikel 101 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994. Het artikel 101 stelt dat de arbeidsongeschikt erkende gerechtigde die arbeid heeft verricht zonder toelating, of zonder de voorwaarden van de toelating te respecteren, wordt onderworpen aan een geneeskundig onderzoek om na te gaan of de erkenningsvoorwaarden voor de arbeidsongeschiktheid zijn vervuld op de datum van het onderzoek. De Koning bepaalt de termijn waarbinnen dit onderzoek uitgevoerd moet worden, te rekenen vanaf de vaststelling van de niet-toegelaten activiteit of van de mededeling ervan.

In geval van een negatieve beslissing, wordt een beslissing van einde van erkenning betekend aan de betrokkene binnen de termijn bepaald door de Koning. De gerechtigde moet de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen terugbetalen die hij ontvangen heeft voor de dagen of de periode tijdens welke hij de niet toegelaten arbeid heeft verricht.

VI	2009			2010		
	M	V	TOT	M	V	TOT
LCM	103	104	207	243	219	462
LNZ				32	22	54
NVSM	1		1	24	15	39
LLM		3	3	61	52	113
LOZ	4	4	8	149	113	262
HZIV				2		2
Totaal	108	111	219	511	421	932

B. Aantal niet toegelaten activiteiten per ziekenfonds en leeftijdsgroep op 31.12.2010

Onderstaande tabel geeft het aantal arbeidsongeschikte werknemers waarvoor de adviserend geneesheer in 2010 een niet toegelaten activiteit heeft vastgesteld. De cijfers worden meegedeeld per verzekeringsinstelling en leeftijdscategorie. Tussen de leeftijd van 35 en 54 wordt 60,73% van het aantal niet toegelaten activiteit vastgesteld.

	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totaal
LCM	23	61	56	70	78	78	51	31	12	2	462
LNZ	0	7	6	10	13	6	4	6	2	0	54
NVSM	1	0	3	6	5	8	7	7	2	0	39
LLM	2	9	8	13	20	18	21	10	12	0	113
LOZ	6	19	42	28	41	47	40	26	12	1	262
HZIV	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
tot	32	96	115	127	158	157	124	80	40	3	932

	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totaal
LCM	2,47%	6,55%	6,01%	7,51%	8,37%	8,37%	5,47%	3,33%	1,29%	0,21%	49,57%
LNZ	0,00%	0,75%	0,64%	1,07%	1,39%	0,64%	0,43%	0,64%	0,21%	0,00%	5,79%
NVS M	0,11%	0,00%	0,32%	0,64%	0,54%	0,86%	0,75%	0,75%	0,21%	0,00%	4,18%
LLM	0,21%	0,97%	0,86%	1,39%	2,15%	1,93%	2,25%	1,07%	1,29%	0,00%	12,12%
LOZ	0,64%	2,04%	4,51%	3,00%	4,40%	5,04%	4,29%	2,79%	1,29%	0,11%	28,11%
HZI V	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,11%	0,00%	0,11%	0,00%	0,00%	0,00%	0,21%
Tot	3,43%	10,30%	12,34%	13,63%	16,95%	16,85%	13,30%	8,58%	4,29%	0,32%	100,00%

C. Aantal niet toegelaten activiteiten onder verdeeld per sociale stand en geslacht

Niet toegelaten activiteit wordt het vaakst gesignaleerd bij bedienden vrouwen (31,22%) en arbeiders mannen (31,03%).

Niet toegelaten activiteit	dienstjaar 2010				Totaal
	Arbeiders		Bedienden		
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	
	289	220	132	291	932

D. Aantal niet toegelaten activiteiten per gewest

Het aantal vastgestelde gevallen van niet-toegelaten activiteit wordt in de volgende tabel weergegeven per gewest.

Gewest	LCM	LNZ	NVSM	LLM	LOZ	HZIV	Totaal	%
Brussel	4	3	25	12	51	0	95	10%
Vlaanderen	387	22	11	82	131	2	635	68%
Wallonië	68	29	3	19	80	0	199	21%
Onbekend	3	0	0	0	0	0	3	0%
Totaal	462	54	39	113	262	2	932	100%

V. Conclusies

Het geven van een toelating om arbeidsongeschikte gerechtigde loontrekkenden via een deeltijdse activiteit opnieuw te re-integreren is een door de adviserend geneesheer veel gebruikt en nuttig instrument. In 2010 maken 39.341 arbeidsongeschikte gerechtigden gebruik van de mogelijkheid tot deeltijdse arbeid. Voor 15,64 % van deze werknemers die een deeltijdse activiteit uitoefenen, mondt de deeltijdse activiteit in 2010 effectief uit in het hernemen van een voltijdse tewerkstelling. Van zij die hun activiteit stopzetten hervat 43,24% terug voltijds het werk.

Het percentage van arbeidsongeschikte gerechtigden die na het stopzetten van de activiteit terugkeren naar volledige arbeidsongeschiktheid bedraagt 11,65% van het totaal gerechtigden die in 2010 een deeltijdse activiteit uitoefenden. Van diegenen die hun activiteit in 2010 hebben stopgezet wordt 32,23% opnieuw arbeidsongeschikt.

Deeltijdse activiteit wordt voornamelijk door gerechtigden van middelbare leeftijd uitgeoefend. In de werknemersregeling oefenen vooral vrouwen (59,87%) een deeltijdse activiteit uit. Iets meer arbeiders (53,37%) dan bedienden werken deeltijds. Het verschil op basis van de sociale stand in het verkrijgen van een toelating tot het uitoefenen van een deeltijdse arbeid is niet echt significant verschillend. Vrouwelijke bedienden zijn met 34,85% het sterkst vertegenwoordigd.

Psychische stoornissen maken 30,55% uit van het totaal aantal toestemmingen. Ziektes van het bewegingsstelsel en het bindweefsel vertegenwoordigen 22,77% van het aantal toestemmingen. Voor oncologische problemen bedraagt dit percentage 10,82%. De groep van psychische stoornissen die deeltijds aan de slag is, is ondervertegenwoordigd in verhouding tot het aantal invaliden die aan deze ziekten lijden. Vooral bij de groep van de vrouwelijke en mannelijke bedienden is deze vaststelling frappant.

Meer dan 75% van zij die deeltijdwerk aanvatten, doen dat in de periode van primaire arbeidsongeschiktheid. De overige (24,44%) treden in het systeem in wanneer zij reeds invalide zijn.

De meeste toelatingen betreffen ongeveer een halve tewerkstelling. Maar liefst 97,22% van alle nieuwe toelatingen hebben een arbeidsvolume van minder dan 25 uur. Minder dan 3% werk meer dan halftijds. Niettegenstaande nergens beschreven staat dat een halftijdse tewerkstelling het maximaal mogelijke is, laten de adviserend geneesheren zich onbewust leiden door artikel 100,§2 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, dat een toegelaten arbeid slechts mogelijk is op voorwaarde dat de sociaal verzekerde, van een geneeskundig oogpunt uit, een vermindering van zijn vermogen van ten minste 50 pct. behoudt.

Vastgesteld wordt dat heel wat toelatingen voor onbepaalde tijd worden gegeven. Deze toelatingen gaan zelfs verder dan de periode waarvoor de betrokkenen arbeidsongeschikt zijn erkend. Dit gegeven is naar ons aanvoelen moeilijk verdedigbaar. Het einde van de arbeidsongeschiktheid is een ideaal evaluatiemoment om de mogelijkheden tot het al of niet verderzetten van de deeltijdse activiteit met de gerechtigde te bespreken. Sommige gerechtigden zijn mogelijks met hun activiteit gestopt zonder dat de adviserend geneesheer hiervan op de hoogte was. De evolutie in de gezondheidstoestand van de betrokkene kan eventueel gunstig geëvalueerd zijn zodat een opstap naar volledige tewerkstelling mogelijk wordt. Om genoemde redenen wordt de toegelaten arbeid dus best beperkt tot de periode van de erkenning van arbeidsongeschiktheid.

Een aantal voorwaarden beïnvloeden duidelijk de resultaten op het vlak van de re-integratie.

- Hoe vlugger door de adviserend geneesheer wordt beslist om bij een gerechtigde werknemer een deeltijdse activiteit op te starten, hoe groter de slaagkansen naar

het hernemen van de activiteit. Meer dan 50% van de gerechtigden die een toelating hebben gekregen binnen de 6 maanden na het aanvangen van de arbeidsongeschiktheid, hervatten voltijds het werk. Naarmate de periode tussen de arbeidsongeschiktheid en het aanvangen van een toegelaten activiteit toeneemt, daalt de kans om terug voltijds het werk te hervatten. Indien meer dan twee jaar na het begin van de arbeidsongeschiktheid een toelating wordt gegeven, treedt nog slechts een beperkt aantal arbeidsongeschikte gerechtigden opnieuw toe tot de arbeidsmarkt. Nadat de ziekte van de arbeidsongeschikte gerechtigden voldoende is gestabiliseerd zodat de adviserend geneesheer een goed inzicht in de mogelijkheid tot deeltijdse activiteit verkrijgt, dient snel tot een eerste evaluatie te worden overgegaan. Tijdens dit eerste contact tussen de gerechtigden en de adviserend geneesheer dient de mogelijkheid om deeltijds te werken in elk geval bespreekbaar te zijn. Een verdere opvolging om de zes maanden is, zeker tijdens de eerste twee jaar van ongeschiktheid, waar de kans op een opstap naar een voltijdse baan nog reëel is, noodzakelijk. Daarna kan het mogelijk volstaan betrokkene opnieuw te evalueren na een iets langere periode maar zeker, zoals reeds aangehaald, bij het einde van de arbeidsongeschiktheid.

- Hoe korter de periode van de toegelaten deeltijdse werkhervatting, hoe beter de resultaten naar het hernemen van de activiteit. Personen die reeds meer dan één jaar een deeltijdse activiteit uitoefenen, vallen bij het stopzetten van hun activiteit grotendeels terug op volledige arbeidsongeschiktheid.
- Volgehouden werkvolumes tussen de 10 en 35 uur per week, met een piek tussen 15 en 30 uur, geven de meeste kans naar voltijdse tewerkstelling. Bij volumes minder dan 10 uur per week is het risico om opnieuw arbeidsongeschikt te worden veel groter.
- De voornaamste ziektegroepen die aan de basis liggen voor het intreden in invaliditeit, zijn tevens de ziektegroepen waarbij de resultaten naar werkhervatting toe, problematisch zijn. Invalide gerechtigde arbeidsongeschikten die lijden aan een psychische problematiek of aan een ziekte van het zenuwstelsel en de zintuigen hebben de grootste kans om na een deeltijdse activiteit opnieuw terug te keren naar volledige arbeidsongeschiktheid. Bij psychische problemen loopt dit percentage op tot 56,90%. 17,39% van de arbeidsongeschikte gerechtigden met psychische problemen maakt opnieuw de opstap naar werk. Gedeeltelijk toegelaten arbeid als opstap naar werk komt het meest voor zij die lijden aan oncologische problemen. In die ziektegroep hervat 40,06% het werk.

Het vrijwilligerswerk vertegenwoordigt met 15,44% van het totaal aantal toelatingen een niet onbelangrijke groep. Met 80,65% van het vrijwilligerswerk is Vlaanderen veruit de regio waar de meeste toelatingen tot het uitoefenen van een vrijwillige activiteit worden gegeven. Opvallend is dat de toelatingen tot het uitoefenen van activiteit als vrijwilliger worden gegeven in de periode van invaliditeit. Het feit dat de tijd die verloopt tussen het begin van arbeidsongeschiktheid en het geven van de toelating in 84,55% meer dan één jaar bedraagt, heeft zijn gevolgen op het vlak van de geschiktheid voor het uitoefenen van een voltijdse baan nadien. Van zij die uittreden hervat slechts 6,1% het werk voltijds. Meer dan 45% keert na het beëindigen van de vrijwilligersactiviteit terug naar arbeidsongeschiktheid. Arbeidsongeschikte gerechtigden die een vrijwillige activiteit uitoefenen zijn voornamelijk mensen die reeds langere tijd arbeidsongeschikt zijn maar binnen de grenzen van wat hun gezondheid toelaat, zich nog nuttig wensen te maken. De band met de arbeidsmarkt is in de meeste gevallen niet meer aanwezig.